

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 385/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditřa a Miroslava Duriřa v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Peter Kerecman spoločnosť s ručením obmedzeným, Rázusova 1, Kořice, IČO 36 588 725, za ktorú koná advokát a konateľ JUDr. Peter Kerecman, proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 19 C 2/2016-3411 z 1. júla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 17. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 19 C 2/2016-3411 z 1. júla 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je žalovanou stranou konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 19 C 2/2016, v ktorom sa žalobca [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) domáha zrušenia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti a jeho vypořádania príkazaním veci do výlučného vlastníctva žalobcu. Sťažovateľ v konaní žiada

vyporiadať podielové spoluvlastníctvo reálnym rozdelením, pretože nehnuteľnosť je reálne deliteľná.

3. Na účely znaleckého dokazovania okresný súd uznesením zo 16. októbra 2019 vo veci ustanovil znalca. Vykonanie znaleckého dokazovania navrhol žalobca. Sťažovateľ okresnému súdu predložil súkromný znalecký posudok, preto nariadenie znaleckého dokazovania súdom nenavrhol. Znalec podal 4. marca 2020 znalecký posudok a vyúčtoval si odmenu a hotové výdavky vo výške 4 004 eur.

4. Okresný súd uznesením z 28. mája 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom“) priznal znalcovi znalečné vo výške 4 004 eur (I), upravil účtáreň okresného súdu vyplatiť znalcovi znalečné v sume 800 eur na účet znalca zo záloh zložených žalobcom (II), žalobcu zaviazal povinnosťou zaplatiť znalcovi znalečné vo výške 1 202 eur (III) a sťažovateľa (žalovaného) zaviazal povinnosťou zaplatiť znalcovi znalečné vo výške 2 002 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia (IV).

5. Proti uvedenému uzneseniu podali žalobca aj sťažovateľ sťažnosti, ktoré okresný súd napadnutým uznesením z 1. júla 2020 zamietol. Aj napriek poučeniu, ktoré bolo uvedené v napadnutom uznesení, že odvolanie proti nemu nie je prípustné, sťažovateľ v časti, ktorou bola zamietnutá jeho sťažnosť proti výroku, ktorým bol zaviazaný povinnosťou zaplatiť znalcovi znalečné vo výške 2 002 eur (výrok IV uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom), podal 10. júla 2020 odvolanie, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na porušenie svojich práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým zamietol jeho sťažnosť proti výroku uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom, ktorým priznal znalcovi znalečné vo výške 4 004 eur (výrok I uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom), a to z týchto dôvodov:

a) Okresný súd neumožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k vyúčtovaniu znalca, ktoré bolo predložené súdu, dokonca mu nebolo súdom vôbec zaslané. Povinnosťou súdu je podľa názoru sťažovateľa v konaní postupovať tak, aby strane sporu nebolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, avšak v jeho prípade mu okresný súd svojím postupom znemožnil riadne realizovať jeho právo na podanie sťažnosti proti uzneseniu o výške znalečného. Bez znalosti obsahu vyúčtovania znalca sťažovateľ nemôže posúdiť, či znalcom vyčíslené znalečné zodpovedalo skutočne a účelne vykonaným znaleckým úkonom. Pokiaľ okresný súd neumožnil sťažovateľovi oboznámiť sa so znalcom predloženým vyčíslením znalečného a napriek tomu rozhodol o výške znalečného (sťažovateľ to v sťažnosti výslovne namietal), porušil tým základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu.

b) Ako je z odôvodnenia uznesenia okresného súdu vydaného vyšším súdnym úradníkom zrejmé, okresný súd žiadnym spôsobom nepreveril pred rozhodnutím o výške znalečného jeho vyčíslenie predložené znalcom, len ho v celom rozsahu akceptoval. Povinnosťou súdu pri rozhodovaní o znalečnom v časti tarifnej odmeny určenej časovým spôsobom je preveriť jednak to, či znalec predloženým vyúčtovaním (prípadne pripojenými dokladmi) preukázal, že účtovaný počet hodín

na vypracovanie znaleckého posudku skutočne vynaložil, akou konkrétnou činnosťou znalca boli tieto hodiny naplnené, a zároveň posúdiť, či znalcom uvedený čas skutočne vypracovanie posudku vyžadovalo, t. j. či vynaloženie uplatneného počtu hodín bolo účelné. Vyšší súdny úradník však podľa názoru sťažovateľa iba mechanicky prevzal počet hodín uvedených znalcom do svojho rozhodnutia. Sudca v napadnutom rozhodnutí síce konštatoval, že „*vyúčtovanie znalečného je vecou kontroly súdu*“, avšak na inom mieste zasa uviedol, že „*súd nemá reálnu možnosť posúdiť, koľko hodín je potrebných na vypracovanie znaleckého posudku*“. Okresný súd si tak svoju povinnosť preskúmať vyúčtovanie znalečného vyložil tak, že zisťovať skutočný počet hodín vynaložených znalcom na vypracovanie znaleckého posudku nemá (zrejme) okrem prípadu, ak je počet znalcom uvedených hodín „*evidentne premrštený alebo zjavne neprimeraný alebo sa zjavne vymyká z poznatkov získaných súdom pri rozhodovacej činnosti*“. Vo vzťahu k veci sťažovateľa potom uzavrel, že o takýto prípad nejde, pretože posudok „*má 121 strán*“ (a 222 strán príloh). Takýto výklad a aplikácia citovaných ustanovení zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov popiera ich účel a zmysel a rozhodnutie založené na ňom je úplne svojvoľné.

c) Sťažovateľ v sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom namietal i to, že jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené do tej miery, že je nepreskúmateľné, a to nielen vo vzťahu k určaniu výšky znalečného. Samotnú povinnosť uloženú sťažovateľovi nahradiť trovy konania znalcovi odôvodnil vyšší súdny úradník iba tým, že poukázal na to, že sťažovateľ nezložil preddavok na trovy dôkazu na výzvu súdu a že tak postupoval v zmysle § 258 a § 259 Civilného sporového poriadku. Pokiaľ smeruje opravný prostriedok proti rozhodnutiu, ktoré je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, takéto rozhodnutie nemožno potvrdiť (zamietnuť sťažnosť proti nemu) ani zmeniť, je potrebné ho zrušiť. Opačný postup je popretím dvojinštančnosti konania, odníma strane právo na účinný prostriedok nápravy a porušuje jej základné právo na súdnu ochranu. Okresný súd až v napadnutom uznesení, proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok, prvý raz uviedol vysvetlenie svojho právneho posúdenia veci, a tým sťažovateľovi odňal inštanciu a poprel i zmysel inštitútu sťažnosti.

7. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ odôvodňuje porušenie ním označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým zamietol jeho sťažnosť proti výroku uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom, ktorým mu uložil povinnosť zaplatiť znalcovi znalečné vo výške 2 002 eur (výrok IV uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom), konštatujúc, že «*svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a o uložení tejto povinnosti rozhodol minimálne predčasne.*

... *Vyšší súdny úradník uloženie povinnosti sťažovateľovi zaplatiť znalcovi znalečné 2.002 € do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia v uznesení č. k. 19 C 2/2016-3384 z 28. mája 2020 odôvodnil tým, že sťažovateľ „v spore nezložil preddavok“ a sťažovateľa zaviazal na zaplatenie zvyšnej sumy „priamo znalcovi v zmysle §§ 258 a 259 CSP“. Samotné uloženie povinnosti sťažovateľovi nahradiť trovy konania znalcovi nebolo odôvodnené žiadnym ustanovením právneho poriadku.*

Rozhodnutie o uložení povinnosti plniť strane súdom však nepochybne vyžaduje uvedenie konkrétneho ustanovenia procesného predpisu, ktoré príslušnú povinnosť strane ukladá a ktoré možno na vec aplikovať, pričom jeho výber a aplikácia musí byť zároveň i dostatočne odôvodnená.

... *Aj v konaní o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa o náhrade jeho trov rozhoduje podľa procesného úspechu strán. Ten je daný tým, či v konaní bolo vyhovené žalobe pokiaľ ide o zrušenie podielového spoluvlastníctva a spôsob jeho vyporiadania (napr. Z IV.,*

str. 748; uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 MCdo 10/2012 z 26. júla 2012 atď). Je preto bez akéhokoľvek významu pre uloženie povinnosti nahradiť trovy znalca žalobcovi úvaha súdu, že strany majú nahrádzať trovy znaleckého dokazovania rovným dielom, pretože zrušenie a vyporiadanie ich podielového spoluvlastníctva je v záujme ich oboch.

... Vo veci sťažovateľa však ide o to, že povinnosť plniť znalcovi bola sťažovateľovi uložená napriek tomu, že takáto povinnosť sťažovateľovi z Civilného sporového poriadku nevyplýva.

Pokiaľ okresný súd svoje rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na § 258, § 259 CSP, tieto ustanovenia nevypovedajú nič o tom, voči komu má svedok a iná osoba uvedené práva, resp. povinnosť koho týmto ich právam zodpovedá. Tieto ustanovenia iba zakotvujú nárok týchto osôb na náhradu účelne vynaložených výdavkov a už len z toho dôvodu nemôžu byť zákonným podkladom pre uloženie povinnosti strane sporu nahradiť znalečné priamo znalcovi. Navyše z ustanovenia § 258 CSP je zrejmé, že toto ustanovenie vo vzťahu k znalcovi upravuje len náhradu výdavkov znalca, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho účasťou na výsluchu, ktoré je nutné uplatniť v lehote do 10 dní po výsluchu, avšak netýka sa náhrady trov za vypracovanie samotného znaleckého posudku. Rovnako tak z ustanovenia § 259 CSP vyplýva, že toto ustanovenie pokrýva len výdavky spojené s edičnou alebo informačnou povinnosťou a žiadnym spôsobom neupravuje nárok znalca na úhradu znalečného.

Pokiaľ zákonodarca opomenul výslovne upraviť postup súdu v obdobných prípadoch, niet dôvodu, aby táto jeho nedôslednosť padla na ťarchu strany sporu, ktorá znalecké dokazovanie ani nenavrchovala, prípadne na znalca. Naopak malo by byť vecou súdu nepreddavkované trovy znalcovi uhradiť zo štátnych prostriedkov bez ohľadu na akýkoľvek záujem štátu znižovať náklady na výkon súdnej moci. Ostatne aj po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku nie je vylúčené, aby strane po rozhodnutí vo veci samej bolo uložené trovy štátu nahradiť.

... Aj v prípade, ak by zodpovedalo právnej úprave uloženie povinnosti (procesné neúspešnej) strane nahradiť trovy priamo znalcovi, najprv je potrebné rozhodnúť o tom, že znalec má nárok voči strane (stranám) na náhradu trov znaleckého dokazovania v celom rozsahu (alebo čiastočne) a až následne o výške náhrady trov (§ 262 CSP).

To však zároveň znamená, že proti rozhodnutiu o nároku znalca na náhradu trov konania voči strane v celom rozsahu alebo v časti je prípustné odvolanie (§ 357 písm. m/ CSP). Postup okresného súdu tak odňal sťažovateľovi právo na podanie odvolania, o ktorom by patrilo rozhodnúť odvolaciemu súdu a až v závislosti od jeho rozhodnutia by patrilo okresnému súdu rozhodnúť o výške náhrady trov znalca. Okresný súd však takto nepostupoval (bod 13.) s odôvodnením, že sa mu to „nejavilo účelné“.

Sťažovateľ z tohto dôvodu podal proti uzneseniu okresného súdu v tejto časti odvolanie, o ktorom nebolo dosiaľ odvolacím súdom rozhodnuté. Podal ho napriek poučeniu, podľa ktorého proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné, a jeho prípustnosť je sporná. V záujme toho, aby sťažovateľ nestratil lehotu pre podanie ústavnej sťažnosti v jej zostávajúcej časti, podal zároveň aj túto ústavnú sťažnosť.».

8. Sťažovateľ napadnutému uzneseniu vytyka aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ku ktorému uvádza, že tým, že mu bola okresným súdom uložená povinnosť zaplatiť znalečné bez splnenia zákonných podmienok, bolo zasiahnuté do jeho práva na

pokojn e u zivanje majetku a stalo sa tak postupom, ktorým došlo zároveň k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu.

III.

Predbe n  prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o poru en  n m označených práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorému vytýka jeho nedostato n  odôvodnenie a arbitr rnost .

10. Podľa  l. 140  stavy podrobnosti o organizácii  stavn ho súdu, o spôsobe konania pred ním a o postaven i jeho sudcov ustanov i zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnen i niektorých zákonov v znen i neskorých predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Z doterajšej judikatúry  stavn ho súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1  stavy a čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť z sadn  odlišností (m. m. II.  S 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých  stavn  súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto ozna en m právam v zásade identick  (IV.  S 147/08).

12. Z   56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou  stavn ho súdu pri predbežným prerokovan i ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnen . Podľa ustálenej judikatúry  stavn ho súdu o zjavne neopodstatnen  sťažností ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi ozna en m postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a z kladn m právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnen  preto možno považovať sťažností, pri ktorej predbežným prerokovan i  stavn  súd nezist i žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijat i na ďalšie konanie (I.  S 66/98, tiež napr. I.  S 4/00, II.  S 101/03, IV.  S 136/05, III.  S 198/07).

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým zamietol jeho sťažností proti výroku uznesenia vydaného väčším súdnym úradníkom, ktorým priznal znalcovi znalečné vo výške 4 004 eur (výrok I uznesenia vydaného väčším súdnym úradníkom):

13.  stavn  súd už judikoval, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že v seobecn  súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci v seobecn ch súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zd vodnen ,  stavn  súd nemá príčinu doň zasahovať (I.  S 19/02, I.  S 50/04, IV.  S 238/05, II.  S 357/06). V zmysle svojej judikatúry považuje  stavn  súd za proti stavn  aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchyln  od veci samej, alebo aj extrémne nelogick  so zreteľom na preuk zan  skutkov  a právne skutočnosti (IV.  S 150/03, I.  S 301/06).

14. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

15. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania pristupuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

16. Vychádzajúc z uvedeného, bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či tieto požiadavky kladené na rozhodnutie okresný súd rešpektoval, minimálne v takej miere, ktorá je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či nie je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

17. Okresný súd v napadnutom uznesení vo vzťahu k výroku, ktorým bolo znalcovi priznané znalečné vo výške 4 004 eur (výrok I uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom), podstatu námietok sťažovateľa zhrnul do konštatovania (bod 2 odôvodnenia napadnutého uznesenia), že sťažovateľ „poukázal na skutočnosť, že mu doposiaľ nebolo doručené vyúčtovanie znalečného predložené znalcom, čím mu súd znemožnil vyjadriť sa pred rozhodnutím o znalečnom k spôsobu, správnosti a dôvodnosti vyúčtovania. Súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.“. V rámci odôvodnenia sa okresný súd s predmetnou námietkou sťažovateľa vysporiadal v bode 14 odôvodnenia napadnutého uznesenia, kde uviedol: „Žalovaný tiež vytykal súdu, že mu nebolo doručené vyúčtovanie znalečného znalcom, aby sa k nemu mohol vyjadriť. K tomu súd uvádza, že táto povinnosť súdu z procesných ani iných predpisov nevyplýva. Ak by súd pristúpil k navrhovanej alternatíve, došlo by k zbytočnému predlžovaniu konania, pretože ak by sa vyúčtovanie doručovalo stranám sporu na vyjadrenie, musel by sa aplikovať článok čl. 9 CSP. Správnosť vyúčtovania znalečného je vecou kontroly súdu. Strana sporu má právo proti uzneseniu o priznaní znalečného podať sťažnosť, čo aj žalovaný využil.“

18. Aj po oboznámení sa s obsahom sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom, ktorá bola súčasťou príloh sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu, ktorý by nemal oporu v procesných kódexoch, ktoré bol okresný súd v čase svojho rozhodovania povinný na daný prípad aplikovať. Okresný súd v napadnutom uznesení správne poukázal na skutočnosť, že mu zákon povinnosť doručiť vyúčtovanie znalečného predloženého znalcom pred rozhodnutím o ňom stranám sporu neukladá. V rámci odôvodnenia uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom okresný súd (v bode 3) špecifikoval jednotlivé položky, z ktorých pozostávalo znalečné priznané znalcovi.

Sťažovateľovi bolo predmetné uznesenie doručené, a teda nič mu nebránilo v tom, aby v sťažnosti vzniesol konkrétne námietky smerujúce napr. aj k jednotlivým položkám, z ktorých pozostávalo znalečné priznané súdom, ako napokon postupoval aj žalobca a okresný súd sa nimi zaoberal a dal mu na ne odpovede (body 15 a 16 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Sťažovateľ tak však neurobil a v rámci argumentácie v sťažnosti proti I. výroku uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom vytkol okresnému súdu len absenciu doručenia vyúčtovania znalečného pred rozhodnutím súdu, k čomu dostal od okresného súdu adekvátnu odpoveď.

19. Napadnuté uznesenie okresného súdu tak v tejto časti nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, a jeho právne závery považuje ústavný súd za ústavne udržateľné.

20. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s názorom okresného súdu nestotožňuje, nie je postačujúca sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup všeobecného súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V takom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

21. Na základe už uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená a ako takú ju v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým zamietol jeho sťažnosť proti výroku uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom, ktorým uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť znalcovi znalečné vo výške 2 002 eur (výrok IV uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom):

22. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

23. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných

a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

24. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti si ústavný súd dopytom na okresnom súde overil (keďže to uvádza sám sťažovateľ v ústavnej sťažnosti), že sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu v časti, ktorou bola zmietnutá jeho sťažnosť proti výroku uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom o uložení povinnosti sťažovateľa zaplatiť znalecovi znalečné vo výške 2 002 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia (výrok IV uznesenia vydaného vyšším súdnym úradníkom), odvolanie. Podanie odvolania sťažovateľ odôvodnil tým, že „pretože okresný súd takto rozhodol o nároku na náhradu trov konania, proti jeho rozhodnutiu je prípustné odvolanie podľa § 357 písm. m/ CSP a to aj napriek tomu, že okresný súd v poučení napadnutého uznesenia uviedol, že proti nemu odvolanie prípustné nie je.“. Odvolanie sťažovateľa bolo okresnému súde doručené 10. júla 2020 a dosiaľ o ňom nebolo rozhodnuté.

25. Podanie odvolania a súbežne s ním aj podanie ústavnej sťažnosti navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity vylučuje právomoc ústavného súdu na rozhodovanie vo veci v čase do rozhodnutia krajského súdu o odvolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého v prípade príslušnosti iného súdu na rozhodovanie o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

26. Ak sa sťažovateľ domáha ochrany svojich práv jednak na všeobecnom súde a zároveň na ústavnom súde, javí sa byť jeho ústavná sťažnosť ako predčasne podaná, keďže existuje iný orgán verejnej moci (krajský súd) oprávnený poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa.

27. Ústavný súd uzatvára, že prijatím ústavnej sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – krajský súd a ústavný súd (porov. mutatis mutandis II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011).

28. Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len ťažko odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu.

29. Vzhľadom na prezentované závery ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

30. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v ústavnej sťažnosti nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2021

Libor Duľa
predseda senátu